

Kuukiri

Nr. 3 (156) Märts 2007

Sõnumeid

Selle suve reisid

Selle aasta suvel korraldame valla-rahvale kaks reisi.

31. mail sõidetakse kaheks päevaks Lätimaale, kus käiakse sealsetes aedades. Ööbitakse Riias ja soovi korral saab öhtustada Lidos. Reisi maksumus on Viiratsi valla elanikele umbes 400 krooni (aprilli alguseks täpsustatakse kõik tingimused). Kindlasti tuleb juurde arvestada söögi peale kuluv raha.

Sõit on mõeldud aiandushuvilistele. Kõikidele sellest reisist osa võtta soovijatele on palve: vaadake järele oma dokumendi kehtivusaeg, praegu on veel võimalik taotleda endale uus dokument. Üle piiri sõites peab see kehtima veel kuus kuud.

15. maiks soovin Lätimaale sõitjate nimekirja kokku saada. Vabade kohtade olemasolul pakun neid hiljem välja kõikidele soovijatele, sealhulgas ka väljaspoole valda.

12. juulil plaanitakse teha traditsiooniline ühepäevane sõit eakamatele, seekord minnakse Tallinna. Ekskursioonijuhude saatel käiakse loomaaias ja botaanikaaias. Botaanikaaias on sel ajal pargirooside näitus.

Reisidele saab end kirja panna valdajama ja toas nr. 106 või 107, telefonidel 439 4473 ja 439 4604. Registreerimisel tuleb kindlasti jätta oma kontakttelefoni number.

Ilusat ja mõnusat suve soovides
Ülle Lepik,
 sotsiaaltöö spetsialist

Mälumäng on selleks aastaks läbi

28. märtsil toimus Viiratsi kool-huvikeskuse saalis viimane mälumänguvoor, mille võitis 75 punktiga võistkond "VÜKK-Ekstra". Teised olid 72 punktiga "Mõnused" ja kolmas koht kuulus 71 punktiga Kalmetu kooli tiimile "Buratinoo".

Aastakokkuvõtte tulemusena riputati kuldne medal kaela üldvõitjale, kelleks osutus 121 punktiga "VÜKK-

● Mälumängijatel oli 28. märtsil selle aasta viimane kohtumine.

VEIKO JÜRISE foto

Ekstra". Selle koosseisus mängisid Epp Välba, Anne-Ly Ütsik, Heiki Raudla ja Rein Abel.

106 üldpunkti tagas teise koha ja hõbemedali Viiratsi lasteaia võistkonnale "Rüblük", kelle viimast vahetust täitsid Astra Jamnes, Dagmar Trumsi, Mari Karilaid ja Piret Viidebaum. Kolmas koht 100 punktiga andis pronksmedali Kalmetu kooli "Buratinoo" (Heljo Saar, Marika Riitmuru, Heli Rahnu ja Andres Savi).

Maret Lina

Külas oli pilli- ja laulumees

Naistepäeva eelõhtul oli Viiratsi Hoolekandekeskuses lusti ja rõõmu küllaga, sest külas oli Lõhavere pilli- ja laulumees Jaan Kolding. Kohtumine sai teoks tänu sotsiaaltöötaja Brigita Linamäe algatusele.

Jaan Kolding esitas lugusid nii akordionil kui klavessiinil, ise kaasa lauldes. Publikut oli rohkesti, sest osa võttis ka päevakeskuse rahvas.

Oli lõbus, sest saime kaasa laulda endi soovitud lauludele. Lemmiklooks sai valss, mida esitati ka mulkide kokkutulekul. Akordionil esitatud polka-lood panid kõigi jalad sibama. Vahepa-

ladeks rääkis muusik anekdoote.

Hooldusõed Saima ja Lea kostitasid meid maiustustega ja õde-perenaine Annely Kirs soovis head saabuvat naistepäeva.

August Leetma

Meeldetuletus ettevõtjatele

Tuletame meelde, et vastavalt majandustegevuse registri seaduse paragrahvile 26 on majandustegevusega tegelevatel ettevõtetel ja eraisikul kohustus kinnitada oma registreeringu õigsus iga aasta 15. aprilliks.

Ettevõtja peab esitama haldusorganile, kellele esitati registreerimistaotlus, iga aasta 15. aprilliks kinnitus registreeringu õigsuse kohta juhul, kui ettevõtja registreerimisest või registreeringu muutmisest on möödunud rohkem kui kolm kuud.

Kui ettevõtja ei täida nimetatud kohustust, peatab haldusorgan ettevõtja registreeringu, mille andmeid pole kinnitatud.

Majandustegevuse registri andmeid ja taotluse vorme saab vaadata aadressil <http://mtr.mkm.ee>. Lisainfo vallavalitsuses toast nr. 110, tel. 439 4390.

Veiko Jürise

VOLIKOGUS 30. märtsil

Kehtestati üldplaneering

Saanud maavanema heakskiidu, jõudis Viiratsi valla üldplaneering viimase aktini, selle volikogus kehtestamiseni. Kõik kohal olnud 16 volikogu liiget andsid päevakorra avapunktile oma poolthääle.

Värskeimas elamuehituspiirkonnas 51 uut krunti

Niidu tänava maa-alale jagab vallavalitsus elamuehituse krundid kirjalike avalduste alusel. Arvestatakse avaldusi, mille on esitanud füüsilised isikud kuni 13. aprillini. Otsus krundi eraldamise kohta tehakse hiljemalt 25. aprillil loosi tõmbamise teel.

51 krundi hoonestusõiguse seatakse Viiratsi valla elanike kasuks, kes rahvastikuregistri andmetel elavad vallas enne 2007. aasta 1. jaanuari. Lepingut ei sõlmita isikuga, kes ise või kelle pere liige on viimase kolme aasta jooksul saanud Viiratsi vallalt elamukrundi läbi hoonestusõiguse.

Enne hoonestusõiguse lepingu sõlmimist tuleb seatud tähtjaks tasuda ühekordne hoonestusõiguse tasu. (Ühele krundi omanikule 120 000 krooni maksmine ning vee- ja kanalisatsioonitrasside ehitamist, tänavavalgustuse rajamist, detailplaneeringu ja möödastamise kulusid. Igal juhul need inimesed võivad, sest krundi soetamine läbi kinnisvarafirma on märksa kallim.)

Hoonestaja tasub vallavalitsusele 100 000 krooni, kui hoonestusõiguse müüakse varem kui viie aasta möödumisel, arvates antud kinnistule hoonestusõiguse seadmisest.

Esmalt asetatakse loosirattasse Viiratsi vallas elavate krundisoovijate nimed. Nende hulgast loositakse välja 51 inimest. Krundi asukoha soov pannakse kirja loosirattast väljatuleku järjekorras.

Hoonestusõiguse seadmine Sakala 3b

Sakala 3b saab olema kaubanduskeskus, kus oleksid ruumid ka perearstikeskusele ja postkontorile. Sinna tuleb 800 m² müügi pinda vähemalt 7000 artiklile, samas peab omanik hoidma korras kinnistuesise parkimisplatsi. Hoone ehitatakse vallavalitsuse kehtestatud eskiisprojekti järgi.

Firmaga läbirääkimiste alustamiseks anti vallavalitsusele luba hoonestusõiguse seadmiseks 3212 m² suurusele ärimaale.

Valma infopunktile ostetakse maad

Lõpuks on Valma infopunkti hoone valmis. Ka mööbel on enam-vähem olemas. Maja hakkab toimetama infopunktina, Valma rahva teenindajana.

Praegune maa, mis kinnistu moodustab, on kõigest 600 m². Ehitisele lisaks on vaja puukuuri ning edaspidi muuseumihooneid, kus saaks eksponeerida vanu kaluripaate, võrke jms., milleks aga pinda napib. 2236 m² maa juurdesaamiseks on eraldatud osa naaberkinnistust. Vallale läheb see maksma ligi 170 000 krooni.

Muudeti palgakorraldusluseid

Kehtestati uued palgakorralduslused, mis rakendatakse tagasi ulatuvalt 1. jaanuarist 2007. Kehtestati ka valla koolide pedagoogide töötasud.

Räägiti protokollidest

Vallavolikogu ja -valitsus koostavad protokolle nõuete kohaselt, kooskõlas kehtiva seadusandlusega. Eri arvamusele jäi volikogu liige Roland Tulik, kes ütles: olgu pealegi seadustekohased protokollid, kuid neis ei väljendu meelsus.

Riigimajandi sundlõpetamine

Kõik riigimajandi lõpetamise protseduurid on vallavolikogu läbi teinud.

Viiratsi riigimajand ei ole registreeritud ettevõtte, tema varad on jaotatud, osakud välja makstud ja reaalselt sellist ettevõtet ei eksisteeri. 2000. aastal saatis volikogu laiali reformikomisjoni.

Sundlikvideerija kohta praegu kehtivad seadused midagi ei ütle. Vallavolikogu pöördub veel kord kohtu poole, et tema tegevuse või tegevusetuse kohta aru pärida.

Muutus kohanimede andmise kord

Kohanimede korras delegeeritakse vallavalitsusele tänavatele, bussipeatustele ja muudele objektidele nime määramine, muidu peaks seda iga kord tegema volikogu.

Küla- ja alevikuvanema statuut

Esimesel lugemisel oli küla- ja alevikuvanema statuut, mida tutvustas külanemate kogu esimees Kalle Riitmuru. See määratleb külanemana valimise, õigused, kohustused, vastutuse, volituste lõppemise, statuudikohase vabastamise, kulude kompenseerimise ning külanemana tunnistuse ja märgi.

Maade ja muud küsimused

Sakala alajaamast kuni viie Heina tänava kinnistuni kulgeb elektriliin, mis läheb üle Ristiku tänava kinnistu. Kuna uuele elamurajoonile pole veel kinnistuid määratud, läheb liin üle Valla kinnistu. Vald seab isikliku kasutusõiguse liini valdaja OÜ "Jaotusvõrk" kasuks.

Tusti külas tunnistati peremehele ehitiseks ja hõivati valla varaks mõisa abihooone aastast 1902, mille maksumuseks hindas OÜ "Abi Kinnisvara" 12 000 krooni.

Anti luba Abimajandi ümberkruntimiseks Vana-Võidu külas Põllu (maatulundusmaa), Kivistiku tee (transpordimaa), Kolmnurga (maatulundusmaa), Nurga (maatulundusmaa) ja Öppe (ühiskondlike hoonete maa) katastriüksuseks.

Vallavanema info

Vallavalitsuse 20. veebruari istungil oli töös kohanimede määramise kord, kaitsevõõndite määramine mälestistele, Niidu tänava vee- ja kanalisatsioonitrasside ehituse väljapakumise ning elamukruntidele hoonestusõiguse andmise tingimused, arhivaalide hävitamine, Valma külanemana valimistulemuste kinnitamine, hoonestusõiguse seadmine Sakala 3b-le ja Kalmetu kooli juurdeehituse projekterimine.

27. veebruaril arutati teede remonti suvel, Uusna külamaja ehituse garantiid (puuduste likvideerimist), elektrita majapidamisi, Viiratsi kooli ventilatsioonüsteemi radiaatorite purunemist, Võrtsjärve talimänge, Valma külamaja mööbli hankimist ja majale maa ostmist ning Tartu maanteelt Vana-Võitu viiva tee rekonstrueerimist.

2. märtsil nimetati Sakala 3b hoonestusõiguse seadmise komisjoni liikmed ja läbirääkimise tingimused, arutati vallavalitsuse istungite korraldamist ja Valma külamajale maa ostmist.

6. märtsil määrati kindlaks Sakala 3b hoonestusõiguse tingimused, riigihanke menetluse komisjon, vallavalitsuse infosüsteemide kasutamise eeskiri, Valma infopunkti maa ost ja internetiseerimine, liikluskorraldus Viiratsi ning kuulati informatsiooni Viiratsi lasteaia ehitusest, Uusna külamaja garantiiremondist ja Võrtsjärve talimängudest.

13. märtsil otsustati vallateede sulgemine ja matkaraja projekterimine Vana-Võitu, kooskõlastati Võrtsjärve veemajanduskava, Tiigi tänava majade remont ja kinnitati vallamaja tuleohutusjuhend.

Valla 15. aastapäeva tähistamiseks toimub 5. mail aktus Viiratsi kooli saalis, pidu Valma infopunktis ja Uusna külamajas. Täna silma rahvamajas on sama pidu varem, 28. aprillil.

20. märtsil vaeti aktsiaseltsi "Silindria" hinnapakumist Viiratsi lasteaia ümberrahastamisest, osühingu "Viiratsi Agro" maa rendilepingu muutmist, maaparandusobjektide kasutamist, vallamaja tuleohutuse juhendit, valla haridusametite kohamakse, ametikohtade muutmist, palgamäärade kinnitamist, külanemate statuuti, kohanimede määramise korda, pensionäride ekskursionsiooni, Viiratsi lasteaia ehitust ja üldplaneeringu kehtestamist.

Maret Lina

• Kiri ja kaks vastust •

VALIMISREKLAAMIST

Riigikogu valimised on Eesti ühiskonnale mõningas mõttes kujunenud tõstekiviks ning selles protsessis osalemine avab asjaosaliste kohta nii mõndagi.

Teatavasti Viiratsi vallast kandideerisid Riigikogusse kolm kohalikku elanikku: Peeter Alvre – Erakond Eesti Kristlikud Demokraadid; Zoja Linnas – Konstitutsioonierakond; Väino Luik – Eestimaa Rahvaliid. Asjaolu, et vallas on poliitikuid, kes julgevad välja astuda ja omavahel konkureerida, on iseenesest väga hea. Kuidas läksid valimised, on kõikidel teada ning sellele ei tahaks tähelepanu pöörata.

Avalikult räägitakse võrdse kohtlemise printsiibist iga kandideerija suhtes. Ja iseenesest mõistetakse, et kohalik võim püüdleb valimisreklaami suhtes korrektsuse säilitamisele. Minu näge-

muses oleks olnud soliidne, kui Viiratsi Vallavalitsus oleks igale kandideerijale loonud võimaluse avaldada "Kuukirjas" oma mõtteid valimisteemal.

Kahjuks näitab tegelikkus midagi muud.

Kahetsusväärset kombel ilmutas vallavalitsus selgelt võimupartei huvidest lähtuvat käitumist: vallalehes ilmus ainult Rahvaliidu kandidaadi, vallavane-
ma Väino Luige artikkel.

Kas siin on tegemist võrdse kohtlemisega või selge eelistusega, on igapähele arusaadav. Me teame, et Viiratsi valla kuukirja antakse välja valla raha eest.

Huvitav, mida arvab juhtunust volikogu kultuurikomisjon, kelle pädevusse kuuluvad muu hulgas ka eetilised küsimused.

Roland Tulik,
vallakodanik

Vallavanem vastab

Riigikogu valimised on möödas ja tulemused kõigile teada. Täna kõiki, kes minu poolt hääle andsid.

Elu läheb määratu kiirusega edasi ning lahendamist vajavad üha uued ja uued probleemid.

Mitte ei saa aru Roland Tuliku kriitikat selle kohta, et teised Riigikokku kandideerijad ei saanud meie lehes kirjutada. Vallavalitsuse ega ajalehe toimetaja poole ei ole kumbki kandidaatidest pöördunud, et midagi kirjutada. Miks siis väita, et teised ei saanud kirjutada? Kindlasti poleks nende kirjutamist ta-
kistatud.

Kevad on käes ja lume alt on välja sulanud palju sellist, mis vajab ära viimist. Viiratsi alevikus korraldatakse puulehede ja okste ära viimine 7. ja 14. aprillil. Puulehed peavad olema prügikottides ja oksad kuni meetri pikkusteks lõigatuna nõõriga seotud puntides. Lehed ja oksad tuleb panna tänavate äärde.

Tänavune kevad on olnud varajane ja see on tinginud ka paljude tööde tavatult varajase tegemise. Ajalehe ilmumise ajaks on valla teed juba kord hõõveldatud. Hea on see, et hõõvlijuht on tasemel ja teeb oma tööd korralikult. Mitmelt poolt on kuulda olnud, et hõõvelduse kvaliteet on paranenud. Muidugi on meie hõõvel vana ja laguneb tihti.

Arutusel on olnud hõõvli soetamise võimalus. Valla eelarve- ja maaelukomisjon ja vallavalitsus on vastavad otsused juba langetanud. Otsitakse soodsaimat hõõvli liisimise võimalust. Kindlasti hak-

kab uus hõõvel tegema ka teenustöid väljaspoole, kuid prioriteediks jäävad ikka valla teed.

Viiratsi lasteaia remont ja juurdeehitus on tehtud. Jäänud on veel ümbruse korrastamine. Ehitaja on olnud tubli ja loodetavasti on ka need tööd varsti valmis. Aprilli algul kolivad lapsed uude majja sisse, ametlik avamine on planeeritud 13. aprilliks.

Valma infopunkti mööbel saabub lähiajal, vähemalt on tarniv firma seda lubanud ja praegu ka tegutseb. Aprilli algusest töötab perenaine seal terve töökohaga. Tal on veel ees suur töö, et maja tegevus korralikult käima lükata. Usun, et ta saab sellega hakkama.

Uusnas on probleem saunaga, aga vallavalitsusel on siin raske midagi ette võtta. Vallavalitsus on aastaid toetanud Uusna saunalisi ja teeks seda ka edaspidi. Ettevõtja, kes saunateenust pakkus, ei pidanud seda enam võimalikuks ja nii polegi võimalik sauna kasutada. Vallavalitsusel ei ole võimalik hakata uut sauna ehitama.

Vallavalitsus on ilmselt nõus toetama mingil määral uude kohta sauna rajamist, aga ettevõtja ja koht tuleb leida kohapealt.

Küla kogukonnal on vaja arutada terve küla edasist arengut ja koostada küla arengukava, milles võimalusel ette näha ka saunaprobleemi lahendamine.

Toredat ja rõõmsat kevadet

Väino Luik,
vallavanem

Toimetaja märkus

On tavapäraseks saanud, et peaaegu igas lehenumbris võtab vallavanem kui oma valla kõige parem asjatundja sõna kohaliku elu jaoks tähtsates küsimustes, valgustades neid või lahti rääkides. Niisamuti viib ta vallaelaniku kurssi eelseisvaid põhiküsimusil. Et seekordsetel Riigikogu valimistel osales Väino Luik

ka kandidaadina, siis pealkirjastas toimetaja tema artikli antud kujul.

Zoja Linnas ega Peeter Alvre kumbki kohalikus ajalehes sõnasoovist märku pole andnud. Küll tegi seda üks naaber-
valla esindaja, kellele ära öeldi.

Toimetaja

Aprillikuu sünnipäevalapsed

1. Erich Põldur	Viiratsi	85
1. Endel Mikk	Jõeküla	76
2. Alla Korvina	Viiratsi	78
2. Enno Kukk	Vanavälja	70
3. Madli Püssa	Rebaste	70
4. Selma Orula	Viiratsi	78
6. Harald Leikop	Valma	75
6. Arvi Kõll	Valma	65
8. Stepan Derešivski	Mähma	76
9. Maria Jegorkina	Viiratsi	77
10. Elmar Tsääro	Viiratsi	85
10. Paul Toobal	Vana-Võidu	65
12. Alida Hakman	Viiratsi	77
13. Helju Hurmsalu	Viiratsi	82
13. Aleksandra Eomoi	Vana-Võidu	76
14. Hellen Lüüs	Viiratsi	76
14. Salme Murd	Ruudiküla	73
14. Leonid Tapp	Viiratsi	72
15. Erma Anton	Kuudeküla	65
15. Väike Vender	Ridaküla	65
18. Ella Larm	Vana-Võidu	82
18. Eimi Kanep	Viiratsi	75
19. Laine-Heljo Leiaru	Valma	79
19. Hilja Võikar	Viiratsi	78
20. Eve Pitke	Viiratsi	72
20. Jaan Reitel	Vardja	65
20. Olvi Palatu	Uusna	70
21. Toivo Taevo	Jõeküla	74
22. Maimu Siibak	Tänassilma	82
22. Leida Vanaus	Vasara	79
25. Raida Zókova	Tusti	84
25. Salme Kärmas	Mähma	72
26. Alfred Rebane	Viiratsi	84
26. Eha-Rutt Kurm	Vana-Võidu	74
26. Helmi Luppe	Tänassilma	73
27. Anton Sild	Valma	89
27. Anastasia Hingla	Saareküla	84
27. Ida Lainas	Kibeküla	80
28. Niina Naaber	Viiratsi	71
29. Niina Saar	Tusti	79
29. Ülo Maiste	Viiratsi	76
30. Juhan Naar	Uusna	88
30. Riina Lattik	Viiratsi	71
30. Endel Saksniit	Tusti	70

Sündisid

Merle ja Taivo Leinuse perre Valma külas sündis 6. märtsil poeg **TARVO**.

Veronika Samartsevi ja Andres Takeli perre Viiratsis sündis 6. märtsil tütar **KRISTIN TAKEL**.

MÄLESTAME

ENN LINDMA

22. 03. 1944 — 25. 02. 2007

Viiratsi

ANDRUS VÄLIS

21. 10. 1959 — 28. 02. 2007

Viiratsi

RAHULEID VANDRECHT

31. 05. 1937 — 1. 03. 2007

Tusti

ALEKSANDRA GYAVCHANEN

10. 11. 1922 — 1. 03. 2007

Viiratsi

LINDA PÄRNA

19. 05. 1922 — 5. 03. 2007

Vana-Võidu

KSENIA LÕO

11. 06. 1925 — 14. 03. 2007

Mähma küla

Kohtusime Elma von Strykiga

Viiratsi rahvamaja naisteklubil oli meeldiv võimalus kohtuda Viljandi Kunstiklubi liikme Elma von Strykiga, kelle meelistegevused on kalligraafia ja maalimine.

Enne kunstnikuga kohtumist aitasid naisteklubi liikmed rahvamaja fuajee seinale paigutada Elma von Stryki kirjatööde näituse. Välja olid pandud väga naljakad laused – tsitaadid ilukirjandusest ilukirjas.

Toon siinkohal mõned nendest tekstidest, mis mulle enam meeldisid.

„Ühest ülemusest piisab täielikult, aga kui neid kaks tükki sinust lühike-se aja jooksul üle söidab, siis on tunne, nagu oleksid korraga pikuti ja põigiti traktori alla jäänud.“ „Ka siin väike-linnas oli inimesi, kes tarvitasid eesõi-gusi lasteaiast surnuaiani välja.“ (Enn Kraam, „Kaks rütmi“)

„Armastus on lihtsalt harjumus.“ (Albert Uustulnd, „Meri mehed ja jumalad“)

„Hea naine on nagu timmis pill, peab oskama ainult mängida“ (A. Kaljund, „Sures janusse põlvini vees“)

Rahvamajas saab seda väljapaneku vaatata veel aprillikuu esimestel päevadel.

● Elma von Stryk õpetas naisteklubi liikmetele graveerimist.

MAIRE PAJU foto

Varem on kunstnik oma töid eksponeerinud Halliste ja Sürgavere koolis, Kõpu mõisa päevadel, Riidajal, Taagepera lossis ja mõne korra ka Viljandi kultuurimaja kohvikus.

Märkimisväärne on see, et Elma von Stryk tegi 2001. aastal altarimaali perekond von Strykkide kabelkirikule Riidajas ja altarimaali „Kristuse kirgastamine“ Kõpu kiriku käärkambrile.

Kunstnik õpetas Viiratsi rahvamaja naisteklubi liikmetele portselanile, klaasile ja nahale graveerimist. Igaüks sai ise oma käega jäädvustada nime-tähti kodust kaasa võetud asjakestele. Tegevust saatsid proua Elma mahlakad ütlemised ja tema jutustused elust enesest.

Maire Paju

OH, KULDNE NOORUS!

● Laste et-teasted jätsid vanakestele sügava mulje.

ASTRA JAMNESE fotod

Oh kuldne noorus, igavene vere soojus, paneb vanakeste vere kihama!

Nii juhtus ka Viiratsi Hoolekandekeskuse eakatega 22. veebruaril, kui meid meeldivalt üllatasid Viiratsi lasteaias „Rüblik“ taidlejad.

Perenaise Annely Kirsi teate peale tõttasime kõik saali, et saada parem istekoht. Põneva ärevusega jäime ootele.

Meil on vanureid, kes ületavad 89. eluaasta piiri, kuid on elujaatavad ja laululustilised. Mõni aeg tagasi tegutses meil ka laulukoor.

Siis nad tulid: esireas Aime Reier akordioni ja kandlega. Aime on olnud ka meie laulukoori juht ja aastaid on ta juhendanud lasteaialapsi. Uhkes rivis sisenesid poisid Sten, Markus, Joosep, Henry ja Kristo ning tüdrukud Birgit ja Mareta. Kaasas olid neil väikekanded, bongo, taldrik, triangel, kõlatoru, guira ja sahistid.

Pärast lasteaias juhataja Astra Jamnese tervitussõnavõttu algas kaua oodatud kontsert, kus lapsed esinesid nagu kogunud taidlejad. Nautisime nende oskuslikku pillikäsitsust ja laule. Oli väga meeldiv vaadata sirguvat noorust ja viivuks viibida mõttes oma noorusmail.

Tänasime esinejaid tormilise aplausiga ja avaldasime soovi, et lapsed tihedamini meid külastaksid.

Astra Jamnes andis laste poolt kaua mälestusvaasi, milles olid kolm roosi. Hooldekodu rahvas tänas esinejaid maiustuste ja kringliga.

Oli hubane ja ilus üritus eaka inimese hallis igapäevaelus.

August Leetma, hooldekodu elanik

VASTLAPÄEV TÄNASSILMAS

20. veebruaril toimus Jõeoru villa algatusel ja koostöös Tänassilma rahvamajaga suurejooneline vastlatrall. Ilmataat lisas suurepärase ilma.

Kokku tuli palju rõõmsaid lapsi ja täiskasvanuid. Lisaks osalesid Kalmetu kooli õpilased ja õpetajad, keda kogunes rohkem, kui arvata oskasime. Kohal oli ka kauaaegne koolijuht Enna Lond, kes lasi pikki liuge. Ei puudunud eakate klubi "Rõõmsameelsed" memmed. Noorimad osalejad olid Uusna lasteaiast, oma kasvatajatega ei pidanud nad paljukuks liinibussiga kohale sõita. Näha oli külavanem Mait Siirust.

Päeva juhid olid Pille Sihver ja Merike Moks, kelle juhendamisel algas lumelina ehitamine. Selleks oli rahvamaja õuele kuhjatud suured lumemäed.

Mõnusa muusika saatel, mis kajas rahvamaja õuelt, jagunesid lapsed klasside kaupa rühmadesse, et alustada ehitamist. Jõeoru villa baarmeni Ardo Harjuse abiga tassisid lapsed rahvamajast pangedega vett, et linn tugevam saaks.

Selle võistluse võitis meeskond "Madu", kelle töö kandis sama nime.

Merike Moks kutsus kõlaval häälel võistleva, milles löid kaasa kõik, ka las-

● Rahvamaja taga olevalt künkalt sai alguse pikk vastlaliug.

teialapsed. Pika liu laskmisel olid tublimad Kriss ja Marta. Paarissõidus olid esimesed Randel ja Kriss ning teised Meerij ja Kristjan. Koolilastest oli pikim liug Leifil ja Jürmol, paarissõidus Tennol ja Jürmol ning Arvil ja Jaanil.

Õues küllalt rassistud, vaadati toas Viljandi Nukuteatri etendust "Punamütsike ja Jänes". Piletite järgi otsustades oli saalis 86 pealtvaatajat, õue jäid liugu laskma põhikooli vanemate klasside õpilased.

Liivi Mikkor jagas rahvamaja õuel lõkkelule valmistatud hernesuppi. Lõkkelule ehitati ja tuld hoidis Jõeoru villa peremees Marek Harjus ise. Samal ajal kaunistati eelmisel päeval küpsetatud vastlakukleid, et etenduse lõppedes kõik

valmis oleks. Õue sai pikk vastlalaud.

Supp maitses imehästi. Seejärel oli aeg tee ja vastlakukli jaoks. Hea oli tajuda inimeste rahulolu. Hiljem selgus, et mõned tagasihoidlikud memmed olid jäänud magustoidust ilma. Süda jäi kohe valutama... Villas otsustati, et memmedele küpsetatakse majakook märgiks, et neid kalleid inimesi pole mitte unustatud. Maiustus anti neile üle rahvamajas aastapäevakontserdil.

Igati kordaläinud päeva eest tänab Jõeoru villa Tänassilma rahvamaja, valla külavanemate kogu ja Kalmetu kooli.

Päevast loodetakse kujundada traditsioon.

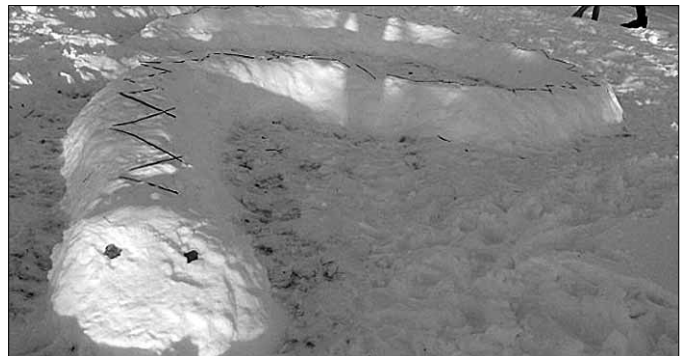
Liivi Mikkor

● Hetk Punamütsikese etenduselt.

● Tänassilma hiiglaslik vastlamadu.

LIIVI MIKKORI fotod

Noorsooraamatud kutsuvad lugema

Siiri Laidla "Pärnaõietee" viib meid teismeliste maailma.

9. klassi õpilane Taimi elab koos isaga. Isa vastu, kes kord rabab tööd, siis aga tõmbab nina lõplikult täis, tunneb ta ühtaegu kaastunnet ja tülgastust. Tüdruk juhindub väikese printsi põhimõttest: vaid südamega näed hästi.

Kaasõpilasi iseloomustab autor nii. Selles eas ollakse nagu hambavalus siilid: tigidad, okkalised ja valu pärast valmis torkama, keda tahes.

Kuidas eemaldada mõtlematust kurjusest söövitatud plekke inimese hingest?

Leiame ka retsepti kroonilise armumise vastu.

Lehekülgedel elame kaasa noore neiu muredele ja rõõmudele autori sõnadega: "Teisalt oli ta senine elu olnud vaid üksainus igatsus. Igatsus selle järele, et oleks kedagi igatseda ja et see keegi igatseks Taimi järele."

Armastuse teemat jätkab tänapäeva noorsooromaan Kamille Saabrelt "Mu kuninganna". Nendel lehekülgedel peame kohanduma võõra maa, usu ja elukommetega.

Mis juhtub siis, kui oled koolipoiss, kel on universumi igavaim elu. Asud

just mängima arvutimängu tõelisest sõjast. Keset põnevat mängu ilmub ekraanile ootamatu tekst: "Me tahame rääkida! Me ei taha surra. Vaid sina suudad päästa maailma!"

Kõigest järgnevast saab teadlikuks, avades Terry Pratchetti raamatu "Vaid sina suudad inimkonna päästa".

Nüüd palun mitte edasi lugeda neil, kes on sõnakuulelikud. Grigori Osteri "Kahjulikud nõuanded (Vastikud nipid)" on nimelt raamat sõnakuulmatutele lastele. Hoiatavalt punasega on lisatud märged "Sõnakuulelikele keelatud!"

Aita Härm, Tänassilma raamatukogu juhataja

Tere tulemast Jõeoru villasse!

Jõeoru villa omanik Marek Harjus (39) on pärit Saaremaalt Võhma külast viielapselisest perest. Ta lõpetas seal kutsekeskkooli, omandades laia profiiliga traktoristi-masinisti eriala, ning saavutas hiljem künnivõistlustel auhinnalisi kohti.

23-aastaselt tuli ta Saaremaalt Rakverre, kus asus tööle sealses ketitsehis ja proovis veidi ka ehitusmehetööd. Ajalehekuulutuse peale pakkus ta end kelneriõpilaseks, alustades kõrtsist ja lõpetades Rakvere parimate restoranidega. Suurima vastutusega välitööd on olnud presidendi vastuvõtt ja Sillamäe sadama avamine. 13 aastat kelnerina töötanud, otsustas mees, et on aeg luua midagi ka endale.

Villa teine võrdne omanik on Mareki elukaaslane Marge Talvistu, kes töötab Rakvere Piiritustehase pearaamatupidajana. Kelneri ja baarmenina töötab Mareki vennapoeg Ardo Harjus, kes töö kõrvalt leiab aega jätkata õpinguid õhtukeskkoolis. Koka kohustused on Liivi Mikkoril.

3. mail möödub aasta villa avamispäevast. Tellitud laudade põhjal tehtud statistikast on selgunud, et külastajaid on olnud 600, lisaks need, kes on sisse astunud nii-öelda tee pealt — asub ju toitlustuskoht soodsas kohas Tartu—Viljandi maantee vahetus läheduses.

Senijani pole laitust kogetud ja inimesed on lubanud tagasi tulla. Välja on kujunemas oma klientuur.

Jõeoru villast saab tellida peolaudu täisteinindusega, ruumi renti ei ole, pakutakse ka peelaudu. On võimalik seminare pidada, mida on ka kasutatud. Veel pakutakse majutust koos hommikusöögiga, gruppide toitlustamist, saunapeo võimalust (on käinud peresid, kes kasutavad sauna tund korraga), võib peotoite tellida ja majast välja viia, tellimisel valmistatakse torte, kringleid ja võileivatorte. Villas korraldatakse iga kuu tantsuõhtuid ning minnakse ka väliteinindusele.

Päevapakkumised on hinnaklassis kuni 50 krooni, lisaks *a la carte* menüü, mis on küll pisut kallim, kuid toit valmib värskest toorainest 15—45 minutiga.

Peolaua tellijale lähenetakse individuaalselt, arvestades kõiki soove ja ka rahakoti suurust. Tellitud laua puhul kehtivad lauahinnad peo lõpuni ka juur-

detellimisega. On võimalik võtta kaasa oma tort või mõni erilisel sellele lauale valmistatud suupiste.

Teadaolevalt on Jõeoru villa ainus maakohas asuv restoran. Personalil on hea meel, et kohalik inimene on meid omaks võtmas ja sageli sisse astub.

Käesoleva aasta põhjal võib julgelt väita, et restoran maakohas õigustab end. Tellitud on peolaudu Viljandist, Tartust, Mustlast, Karksi-Nuiast ja mujalt — vahemaa ei paista lugevat.

3. juunil tähistatakse lastekaitsepäeva, kus külaliseks on Heino Seljamaa ja tema "Teater kohvis".

Samaladadne möödunud aasta üritus jättis igati head mälestused, osales üle saja inimese. Siis olid lisaks Viljandi Nukuteatri esinemisele hobusega sõit,

näomaalingud, suhkruvatt; esinesid isetegevuslased, teiste hulgas Kalmetu kooli tantsulapsed. Muusikat tegi ansambel "Günf". Sellestki üritusest loodetakse välja kujundada traditsioon. Tänavu loodetakse koostööpartneriks ka Tänassilma rahvamaja.

Koos viimati nimetatuga plaanitakse ühist suurt jaanipäevapidu, kuhu on lubanud tulla mitu huvitavat esinejat.

23. märtsil laulis tantsuks Vello Orumets ja 27. aprillil laulab Üllar Jörberg. Lisainformatsiooni saab koduleheküljelt www.joeoruvilla.ee.

Omanikud plaanivad villa laiendamist ja peamaja fassaadi taastamist, et anda hoonele ajaloolise maja väärtus.

Liivi Mikkor
LIIVI MIKKORI fotod

Solistide konkurss

Viiratsi Algkoolis toimus 13. märtsil kaheteistkümnese solistide konkurss. Laululapsi hindas neljaliikmeline žürii: lauluõpetajad Ilme Stöör Valtuoja Põhikoolist ja Aime Reier Viiratsi lasteaiast, Maire Paju Viiratsi rahvamajast ning kooli vilistlane Helen Pangsepp.

Lauluvõistlus üllatas huvitava ülesehitusega. Igale laulu esitusele eelnes lühikokkuvõtte solisti olemusest, mis oli

eeldatavalt kokku pandud küsimustevastuste põhjal.

Žürii otsusega tunnustati esikoha väärilisteks Liis Rull (I kl.), Marjut Auksmann (II), Tobias Tammearu (III), Marta Anderson (IV) ja Marianne Kilp (V). Teise koha said Merike Rundu (I), Johanna Kala (II), Hans Noormets (III), Berit Oja (IV) ja Lauri Kadalipp (V) ning kolmanda kohaga pidid leppima Merlyn Ernits (I), Sander Kozorenko (II), Lisete Link (III), Kevin Kerme (IV) ja Gerda Nagel (V).

Eripreemiad jagunesid: Britta-Ann Priksile raske laulu hea esitamise eest, Karl Erik Heinsoole arenenud muusikaalsuse eest ja Venno Austrinile julge esituse eest.

Võistluse lõppedes sai iga kooliõpilane anda hääle oma lemmiksolistile. Häälte kokkulugemine näitas, et võitjaks osutus Marianne Kilp.

Täna kõiki julgeid lauljaid ja teisi tublisid tegijaid.

Maire Paju

SENI AVASTAMATA LEGEND NOODA-NAANUST JA VANAPAGANAST (2002)

Mütoloogiline legend 19. sajandist

Legendi avastamise lugu

(Algus eelmises "Kuukirjas")

Olen hiljemgi püüdnud selle legendi olemasolust saada teateid Tänaassilma vanalt velskriit Jüri Ambralt (oli 1997. aastal umbes 75-aastane), kes ütles, et kunagi ammu oli ta sellest Võrtsjärve kandis kuulnud. Ta mainis tugeva kalamehe jõukatsumist Vanapaganaga, milles kalur jäi võitjaks.

Seda teadis kinnitada juba varem Vana-Võidu osakonnajuhataja Aldo Kalam (1946—2000), kui temaga 1987. aastal meenutasime Võrtsjärve vanu legende. Siis rääkis ta Sarviku võitlusest kaluriga.

2002. aastal Viljandi haiglas olles kohasin Tuhalaanest pärit endist sõja- ja talumeest Jaan Ruusingut (1919—2004), kes ütles, et lapsena oli ta kuulnud oma

vanaemalt Leena Pruudenilt (1840—1924) mitmeid lugusid Vanapaganast. Ta olnud siis viieaastane. Meelde olid jäänud vanaema värsiread Vanaõelusest, mis olen lisanud selle legendi lõppu.

See pika aja jooksul kogutud rahvapärimslik materjal võimaldas mul kokku panna mütoloogilise kunstmuistendi lisaks meie seni tuntud vanapaganalugudele. Siinjuures ei saa jätta tähelepanuta seda muistendit iseloomustavad regivärsilised ja mõningad lõppriimilised värsikatked, mis olid omased 19. sajandi laululoomingule. Olen pidanud selles loos kohaldama värsside sõnalist sobivust, lähtudes muistendi tervikpildist.

1989. aasta sügisel, viimati Paul Aristega Tartus koos olles rääkis talle, et olen üht-teist veel Nooda-Naanu kohta juurde saanud. Ta käskis mul kokkupanud kunstmuistendi Tartusse Eesti Rah-

valuule Arhiivile saata. Poolnaljatamisi lausus ta, et see on Võrtsjärve legend, mis peaks mahtuma Kalevipoja ja Suur-Tõllu vahele ära küll – Võrtsjärvest pole meil seni ühtki pikemat lugulaulu. Ma tegin seda, aga hiljem – 20. septembril 2002. Olen seda vahepeal mõneti täpsustanud ja redigeerinud, mis kunstmuistendi puhul pole keelatud.

Siin see nüüd on ja jäägu minu pühenduseks mu vaimsele isale Paul Aristele. Tema andis hoogu mu folkloorihobile, kui vestlesime neil teemadel, ja tema soovitude kohaselt asusin ma koguma koguni maailma rahvaste folkloori, eriti vanasõnu, millest nüüdseks olen talletanud üle 30 000 rahvaste vanasõna 146 riigist ja rahvalt. Aristelt oli, mida õppida ja mida püüda ka järele teha. Tema isiksus ulatub oma ajastust kaugele välja.

NOODA-NAAN JA VANAPAGAN

Ega see lugu ole olnud nüüd ega hiljuti, vaid ennevanasti, kui Võrtsjärve ääres elas oma kaluritoas üks tugev ja nupukas mees. Meie arvates pidi ta olema hiiglane rammukatsumises ja küllap tugevam oma muudegi võimete poolest, ometi oli ta tavaline arukas mees, kes tegeles kalapüügiga. Rahvas kutsus teda Nooda-Naanuks.

Tema päritolu kohta teati, et ta oli tulnud siiakanti pärast suurt sõda ja raudmeestega peetud heitlust Naanu linnuse mailt, kus oli oma vana isaga teinud sepatööd. Kohe oli mees ehitanud endale majakese, mida siin kutsutakse kaluritoaks.

Nooda-Naanul oli noor naine, kelle kodu oli Võrtsjärve kaldal Saba talu lähedal metsatukas. Seal elas nooriku ema Rute, kes oli tuntud maatark ja küllap omas muidki salapäraseid võimeid. Tema juures käidi ümbruskonnast ja kaugemaltki õpetusi, aga ka valude ja hädade puhul abi otsimas. Rahvas pidas seda naist tuulenõiaiks, sest oma tarkuse ja võimed oli ta saanud tuulelt ning tuule abil suutis ta oma abigi laiali saata või jagada hädalistele, kes seda vajasisid.

Kord hakanud Võrtsjärv ägedalt tantsisklema ja oma vetevooge üleemeelikult randa pillutama, kui selle maatarga tütar Manne end järve ääres pesnud. Lained kandnud randa paadi, kus olnud noor kalamees Nooda-Naan. Noormees astunud lodjast otse neitsi jalge ette, kui see valgepäine näkineid kogu oma alatuses ja ilus ennast rannakivil kuivatunud. Naan oli juba varem sinna asumisest peale seda naist ihaldanud ja tihti uneski teda hellitanud. Nüüd haaras ta neiu hellalt, kuid kindalt kaissu ja süleles teda kirglikult. Sellest päevast saigi Mannest kaluri noorik. Küllap oli see paarimine Manne ema Rute ainus soov ja tahe, et kaunis laps ei peaks kannata-

ma selle vaevas, milleks ta ilma loodud. Raske sõja järel oli maa tühi mitte üksnes meestest, vaid ka rahvast. Uut sugu oli vaja teha ja nii rahva elujõudu edasi viia. Õeldakse, et oon talalikk, kuid ta on olemas ja see ootamatu armuelamus viiski need kaks noort inimest kokku.

*Nooda-Naan ja naine Manne
tundsid lastest armuõnne.
Naine loodud on mehele,
meesi kaitsejaks naisele,
armastajaks, hellitajaks,
suure pere hoidijaks.*

*Seal neil tuli ruumist puudu –
ühest kambrit küll ei aita –
kambrit kolm veel pandi paika
Nooda pere laste tarvis,
linnupoega suigu tarvis,
pere kaitseks külma vastu.*

*Naanu vaprust vajatie,
isa sõna kuulatie,
tema oskust imetleti,
kalarikkust kadestati.*

*Järv see jagas nooda tarvis,
nooda tarvis, müügi tarvis
kalarikkust arvamata
Noda-Naanul kõigil anda.*

Kaluripere ise elas õnnes ja armastuses. Naan käis järvel ja Manne kasvatas põngerjaid, kellega kurg seda noort peret järjest õnnistas. Järve kaldal kaluripeses sirgus poisest isale suur abivägi nii kalapüügiks kui põllupidamiseks, aga tüttred olid peagi emale abiks kalavõrkude kudumisel ja parandamisel ning vähinattade punumisel. Suur rõõm oli vanemail lastest talu loomade karjatamisel, koduste talituste tegemisel või müügipäevadel, mil randa tuli rahvast kauplemata ja kalu travilja ja asjade vastu vahetama. Kaladega varustas Nooda-Naan kõiki. Õeldi siin vahel sedasigil, et

kuidas mees kalale, nõnda kala mehele – laisale ei tule kiisapoegagi.

Vana pärimus seletab, et kui seitse vanda sõuavad korraka järvevoogudes, võivad nad ootamatult tõusta laineharjale, ja siis hakkab järv üle kallaste ajama ning uputab kogu ümbruskonna. Kõik nad saavad seejuures otsa – kõik seitse, vajudes järve põhja. Seda oli kord kuulutanud vihale aetud Vetevaim, kellele pole olnud kord meelepärane ühe suure pere ema laste pepude ja mähkmete pesemine järves.

Manne oli juba ilmale toonud kümme järglast, nende hulgas ka kuus isa abimeest ja jälle oli uus tulemas. Vanajumala tahtmist mööda sündisid ilmale aga kaksikud poisid, seega oli peres kaheksa vanda. Vetevalvuri viha pärast ei võinud olla iial mureta, pealegi see nõiduslik seitse pidi olema alati kõigil meeles.

Pojad sirgusid järjest kui oreilived ja neist sai vapraid kala- ja töömehi, kelle oskusi ja kätevaeva kasutati rohkesti kihelkonnas. Aga järve kalavaru vajati kaugemalgi, nii ka Viljandi lossi ja Tartu rüütelkonna köökides sakstele lauale kandmiseks.

*Vanas lugulauluski öeldakse:
Võrtsjärv – järv jumalaista,
kus saak püügist ei vähene.
Noot tõi randa raha, sööki,
järvest kalu sakste kööki.
Siiga, latikat ja särge,
haugi, ahvenat ja lutsu
küsis Naanult iga pere –
maitsvat rooga nõudis kere.*

Võrtsjärve ümbruse külad arenesid, rahvast sigines ja pered täienesid.

Nooda-Naanu kaluritoast sirgusid paljude tänaste Võrtsjärve kaluriperede kauged kanged esivanemad.

Kaleph Jõulu
(Järgneb)

SUIITSUANDUR PÄÄSTAB ELU JA SÄÄSTAB KODU

Tuleõnnetus võib võtta inimeselt elu ja põhjustab korvamatut kahju.

Viljandimaal toimus 2006. aastal eluhoonetes 108 tulekahju, neis hukkus seitse inimest. Tänavu on tuli viinud juba kolme inimese elu. Kurb statistika, mis võiks ehk olemata olla, kui inimestel oleks kodudesse paigaldatud lihtne ja tõhus abimees – suitsuandur.

Kõige sagedamini toimuvad traagiliselt lõppevad tulekahjud öisel ajal, kui inimesed magavad. Tuli levib tavatingimustes väga kiiresti, mõne minutiga muutub ruumis viibimine kõrge temperatuuri ja mürgiste gaaside kiire leviku tõttu eluohutlikuks. Arvamus, et küll ma suitsulõhna peale üles ärkan, ei pea paika, sest mürggaase sisse hingates uni hoopis süveneb. Suitsuandur aga annab häire põlengu algjärgus, mil pääsemine ja tule kustutamine on veel tavainimesele jõukohane. Andurist kostuv kõrvulukustav sireen ajab ka kõige sügavamaga unega magaja üles.

Tulekahju segamatu arengu puhul võib juba viis minutit pärast põlemise algust jõuda kätte hetk, mil süttivad ruumi kogunenud põlemisgaasid ja kogu ruum on maast laeni tuld täis. Sellises toas viibides jääb inimene igal juhul tuleroaks, kuid tavaliselt on ving ja mürgised gaasid selleks ajaks juba oma töö teinud.

Eriti hädavajalik on suitsuandur maapiirkondades, kus tuletõrjujad ei

pruugi mõne minutiga õnnetuspaika jõuda. 90 protsenti hukkunutest on sündmuskohal surnud enne päästemeeskonna saabumist. Seega on elude säästmiseks ülioluline saada tulekahjule jaole selle algstaadiumis.

Suitsuandur peaks olema kindlasti igas magamistoas, kuid ka elutoas ja koridoris. Suitsuandur tuleb paigaldada lakke vähemalt 10 sentimeetri kaugusele seinast, et see saaks reageerida põlemisjätkedele nende tõusmisel ja anda võimalikult varajase hoiatuse. Võimalusel võiks sellise anduri panna ka põõningule ja keldrisse.

Sead ei tohiks panna duširuumi, ventilatsioonikanalite vahetusse lähedusse ja kööki, sest seal tekkivad aurud ja gaasid võivad andurisse sattudes põhjustada valehäire.

Et suitsuanduri toiteallikas on patareid, on selle paigaldamine lihtne ega löhu siseviimistlust. Tavaline patareid võib kesta ligi poolteist aastat ja annab tühjenedes helisignaali sellest ise märku. Seadme enda tööga on normaalingimustes umbes kümme aastat.

Suitsuandurit tuleks kontrollida kord kuus, vajutades testimisnupu umbes viieks sekundiks alla, mille peale andur peab andma häiresignaali.

Meie naaberriikides Soomes ja Rootsis on suitsuandur kodudes kohustuslik. Eestis peab suitsuandur olema paigaldatud uutes eluhoonetes, kõigile

TÄHTSAD TEATED

- Viiratsi aleviku Niidu tänava detailplaneeringu alale saab individuaalelamu ehituseks läbi hoonestusõiguse **sooviavaldusi** esitada kuni **13. aprillini 2007**.
- Viiratsi lasteaia taasavamine on 13. aprillil algusega kell 17. Kutsume endisi töötajaid avapeole. Osavõttust teatada 7. aprilliks lasteaeda telefonil 439 4353.
- Viiratsi Vallavalitsus ootab lapsevanematelt suvise Urumarja lastelaagri (14.—21. juuni) soodustussuuku (400 krooni) taotlusi. Info telefonil 439 4604.

Tänassilma rahvamajas

- **8. aprillil kell 14 Rannu külateater** "Charley tädi". Pilet 40, lastele 25 krooni. Info 5332 9889, 432 7100.
- **28. aprillil kell 19 kevadball** ansambliga D'Loire. Etendus "Tuhkatriinu", võistlustantsijad.

muutub see kohustuslikuks 2009. aasta 1. juulist.

Selle aasta algusest toetab ennetustööd ka päästeala infotelefon 1524. Selle kaudu on võimalik saada teavet järelevalveinspektorite kohta ning teavet ennetusalaste ürituste, ennetustöö korraldajate ja kohalike päästekomandode kohta.

Erki Remmelkoor,
Lõuna-Eesti Päästekeskuse
ennetustööbüroo spetsialist

EESTI ÄIKSEVAATLEJATE VÕRK OTSIB HUVILISI

Äikese ja sellega kaasnevate ohtlike nähtuste uurimiseks korraldab Tartu Ülikooli Geograafiasstituudi tudeng Sven-Erik Enno koostöös Geograafiasstituudiga teist aastat üleriigilise äiksevaatluste projekti.

Mullu osales selles üle Eesti 155 huvilist, andmeid laekus 83 vaatlejalt, seega enam kui pooltelt registreerunutest, mida võib pidada esimese aasta kohta igati heaks tulemuseks. Kokku tegid vaatlejad üsna põuaseks ja äiksevaeseks kujunenud suvel ligi 700 vaatlust.

Kõige äikselisemad kuupäevad vaatlushooajal olid 20. ja 21. august ning 1. oktoober, mil äikest märgiti 13 maakonnas, väga palaval 10. juulil esines seda 12 maakonnas. Usaldusväärseid andmeid äikse esinemise kohta Eesti territooriumil laekus 53 päeva kohta. Äiksega kaasnevatest ohtlikest nähtustest märgiti pagituuli 72 ja rahet 35 korda. Läänesaartel märgiti 5 korda vesipükse

ja Kagu-Eestist teatati kahest võimalikust keravälgu juhtumist.

Alanud aastal on plaanis vaatlusi jätkata tihedama vaatlusvõrguga. Lisaks 61 vaatlusi jätkavale inimesele on oodatud osalema kõik ilma- ja loodushuvilised sõltumata vanusest ja tegevusalast. Vaatlustega liitujate ülesanne on äikeste ja nendega kaasnevate ohtlike nähtuste ning kahjustuste registreerimine oma kodukohas.

Vaatlejatelt ei eeldata eelnevat ilmavaatluskogemust või põhjalikke teadmisi äikest, oluline on vaid huvi ja valmisolek teha lihtsamat sorti loodusvaatlust. Kõik projektis osalejad saavad eestikeelsed vaatluslehed ja juhendi, mis kirjeldab täpselt, mida ja kuidas vaadelda ning kuhu andmed märkida. Vastavalt võimalustele võib piirduda väiksema arvu oluliste vaatlustega või teha ka detailsemaid lisavaatlusi.

Kõige olulisemate vaatluste tegemiseks pole vaja mingeid instrumente peale tavalise kella äikse algus- ja lõpuaja määramiseks. Ideaalis peaks kõik vaatlused olema tehtud samas kohas (vaatleja kodukohas), kuid see pole hädavajalik, näiteks suvel nii linna- kui maakodus viibivad inimesed võivad vaadelda vaheldumisi mõlemas.

Osaleda võivad ka need huvilised, kel pole võimalik kogu suve vaatlusi teha, sel juhul märgitakse vastavale lehele kuupäevad, mille kohta andmed puuduvad. Kogutud andmeid võivad vaatlejad saata vastavalt võimalusele tavaposti või e-mailiga pärast igat äikest, iga kuu lõpul või kogu suve andmed sügisel korraga.

Äiksevaatlus annab igale loodushuvilisele võimaluse osaleda teaduslikult olulise ja vajaliku info kogumises ning saada samal ajal lihtsamat sorti loodusvaatluste kogemust. Kuna äike pole meil isegi suvel igapäevane nähtus ning vaatlusmetoodika on lihtne, ei tohiks vaatlustes osalemine muutuda liialt aega nõudvaks või koormavaks. Kõik, kes soovivad äiksevaatlustes osaleda, saavad oma nõusolekust teatada aadressil Sven-Erik Enno, Tartu Ülikooli Geograafia Instituut, Vanemuise 46—326, Tartu, 51014 või e-mailiga aadressil seenno@ut.ee. Internetis saab lähemat infot nii äikse, vaatlusvõrgu kui 2006. aasta vaatlustulemuste kohta Eesti Äiksevaatlajate Võrgu kodulehelt aadressil http://www.zone.ee/funnelcloud/eav_index.htm.

Ootame aktiivset osavõttu nii täiskasvanute kui kooliõpilaste seas!

Sven-Erik Enno

Kalmetul asuvasse toidu- ja esmatarbekaupade kauplusesse otsitakse müüjat. Sellealane eelnev töökogemus pole määrava tähtsusega (väljaõpe kohapeal). CV koos palgasooviga saata hiljemalt 16. aprilliks aadressil Viiratsi vald, Tänassilma küla, Kaunismäe 1—9, "Armiko Kaubandus" OÜ.

"Kuukirja" annab välja Viiratsi Vallavalitsus, ilmub 20. kuupäeva paiku. Toimetaja Maret Lina (tel. 521 3811). Kirjad saata Viiratsi postkontorisse 70101; e-post: viiratsi@viiratsi.ee. Kodulehekül: <http://www.viiratsi.ee>. Trükiarv 1400.